

Spoločné vyhlásenie Pléna Českej konferencie rektorov a Pléna Slovenskej rektorskej konferencie

Gabčíkovo 2. 6. 2006, SR

Členovia Českej konferencie rektorov a Slovenskej rektorskej konferencie sa stretli na spoločnom zasadnutí „České a slovenské vysoké školy v Európskom vysokoškolskom a výskumnom priestore“, ktoré sa konalo dňa 1. a 2. júna 2006 v Gabčíkove.

Hlavnými témami spoločného stretnutia boli vzájomné informovanie sa o stave aplikácie bolonského procesu v Českej a Slovenskej republike, procesy zabezpečenia kvality na vysokých školách, výskum a vývoj v oblasti vysokého školstva a bilancovanie spolupráce v európskych a bilaterálnych programoch.

Prítomní členovia národných rektorských konferencií deklarovali ochotu a pripravenosť budovať znalostnú spoločnosť v oboch krajinách. Podporili úsilie Európskej asociácie univerzít, ktorej riadnymi členmi sú obe rektorské konferencie, mať v Európe silné a tvorivé univerzity, ako kľúčových partnerov pri formovaní európskej znalostnej spoločnosti a to prostredníctvom záväzku prehĺbiť podiel celoživotného vzdelávania a podporiť kvalitu a excelentnosť vo výučbe, učení, výskume a inováciách.

České a slovenské vysoké školy patria k inštitúciám, ktoré sú schopné rozhodovať o vlastnom vývoji a usilujú sa o vlastný príspevok k spoločenskému, kultúrnemu a ekonomickému blahu na regionálnej, národnej, európskej a globálnej úrovni. Prítomní rektori českých a slovenských vysokých škôl súhlasia so stanoviskom Európskej asociácie univerzít vyjadrenom v Deklarácii z Glasgowu (2005), že vysoké školy sa musia zaviazat' k zlepšeniu svojich riadiacich štruktúr a vodcovských kompetencií tak, aby zvýšili svoju efektívnosť a inovačnú kapacitu.

Na základe vzájomných rozhovorov rektori českých a slovenských vysokých škôl potvrdili existujúce nadštandardné vzťahy v oblasti vzdelávacej a výskumnej spolupráce, ktoré môžu byť ešte prehĺbené v prospech oboch štátov. Príkladom prehĺbenia spolupráce môžu byť dvojité alebo spoločné diplomy, spoločné kurikulá, spoločné projekty v rámci programu Erasmus Mundus. Mobilita študentov je jedným z príkladov, kde treba zo strany Slovenskej republiky viac propagovať slovenské vysoké školy a to nielen v Českej republike. Preto prítomní vítajú Národný štipendijný program SR na podporu mobilit študentov, doktorandov, vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov, ktorý bol založený v rámci Stratégie konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010: Národnej lisabonskej stratégie – Minerva. Tento program môže zvýšiť počet prichádzajúcich študentov a pedagógov z ČR na Slovensko a tak vyrovnat' súčasný nepomer.

Rektori českých a slovenských vysokých škôl považujú bolonský proces a Lisabonskú stratégiu za dve politické agendy, ktoré sú medzi sebou neoddeliteľne prepojené a musia byť chápané spoločne, aby boli z dlhodobého hľadiska úspešné. Uznanie týchto spoločných agend výskumu a vysokoškolského vzdelávania znamená aj opätovné prehodnotenie úlohy vlády v jej vzťahu k vysokým školám. Národné vlády musia zdôrazniť dôveru, motivovať za účelom podporiť a viesť vysokoškolský sektor a sústrediť sa viac na úlohu dohľadu než regulátora. Splnenie lisabonských cieľov a bolonského procesu a ústredná úloha, ktorú v nich

vysoké školy majú, zdôrazňuje dôležitosť zvýšeného investovania do vzdelania, inovácií a výskumu z verejných zdrojov v oboch členských krajinách Európskej únie aspoň na úrovni priemeru EÚ 25.

V tejto súvislosti prítomní privítali zverejnenie Oznámenia Európskej komisie „Presadenie programu modernizácie univerzít: vzdelávanie, výskum a inovácie“ zo dňa 10. 5. 2006 k tomu, akým spôsobom sa európske vysoké školy môžu čo najlepšie zmodernizovať s ohľadom na znalostný trojuholník vzdelávanie, výskum a inovácie. Modernizácia má pre vysoké školy v Európe rozhodujúci význam, aby mohli prispieť k dosiahnutiu cieľa EÚ stať sa vedúcou globálnou a znalostnou ekonomikou.

Vysoké školy sú zodpovedné za poskytovanie vzdelávania založeného na výskume pokrývajúceho široké spektrum disciplín študentom na všetkých stupňoch a vo všetkých formách vysokoškolského štúdia. Rektori českých a slovenských vysokých škôl preto podporujú zriadenie Európskej výskumnej rady („European Research Council“), Európskeho technologického inštitútu („European Institute of Technology“) a zvýšenie finančných prostriedkov v rámci návrhu 7. rámcového programu EÚ pre vedu a výskum. Zároveň však žiadajú národné vlády, aby v rámci negociácií o pravidlách účasti v 7. rámcovom programe dohodli také podmienky, ktoré uľahčia uchádzanie sa o projekty a umožnia plné krytie oprávnených nákladov, pretože súčasný návrh spôsobí vysokým školám z nových členských krajín EÚ problémy s pokrytím nákladov. Preto prítomní podporili návrh Európskej asociácie univerzít, aby vysoké školy mali možnosť prechodného obdobia, v ktorom by mohli čerpať až 60 % na náhrady nepriamych výdavkov, ako sú napr. budovanie infraštruktúry laboratórií alebo prevádzka budov, v ktorých pôsobia.

V súvislosti s výchovou mladých výskumníkov a potrebou posilnenia kariéry výskumníka prítomní rektori českých a slovenských vysokých škôl vítajú prijatie „Európskej charty výskumných pracovníkov“ („European Charter for Researchers“) a „Kódexu správania pre nábor výskumných pracovníkov“ („Code of Conduct for the Recruitment of Researchers“). V tomto smere vidia priestor pre ďalšiu diskusiu s národnými vládami na zlepšení kariéry výskumníka v oboch krajinách a to nielen z dôvodu vyvarovaniu sa s,únikom mozgov“.

Gabčíkovo, 2. 6. 2006

Prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc.
prezident Slovenskej rektorskej konferencie

Prof. Ing. Peter Sáha, CSc.
predseda Českej konferencie rektorov